Европейски парламент
2024-2029

Комисия по външни работи

2025/2164(INI)

10.09.2025

ПРОЕКТ НА ДОКЛАД

относно изпълнението на общата външна политика и политика на сигурност – годишен доклад за 2025 г.
(2025/2164(INI))

Комисия по външни работи

Докладчик: Дейвид Макалистър

СЪДЪРЖАНИЕ

Страница

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ.....3

ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ.....9

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

относно изпълнението на общата външна политика и политика на сигурност – годишен доклад за 2025 г.

(2025/2164(INI))

Европейският парламент,

– като взе предвид Договора за Европейския съюз (ДЕС), и по-специално членове 14, 16, 21, 24, 36 и 41 от него,

– като взе предвид доклада на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност от 25 юни 2025 г., озаглавен „Доклад за общата външна политика и политика на сигурност – нашите приоритети през 2025 г.“,

– като взе предвид член 55 от своя Правилник за дейността,

– като взе предвид доклада на комисията по външни работи (A10-0000/2025),

А. като има предвид, че основните цели на общата външна политика и политика на сигурност (ОВППС) на ЕС включват опазване на мира, укрепване на международната сигурност и насърчаване на международното сътрудничество, както и насърчаване на демокрацията, принципите на правовата държава и зачитането на правата на човека;

Б. като има предвид, че някои исторически и бързо развиващи се сили проявяват сложно поведение, вариращо от тясно сътрудничество до секторна конфронтация; като има предвид, че в настоящия геополитически климат ЕС в някои случаи почти няма друга възможност освен да избере споразумения, основани на сделки;

.

1. споделя опасенията, изразени в доклада на заместник-председателя на Комисията / върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност (ЗП/ВП), и изразява безпокойство от бързия темп на геополитическите промени, предизвикани от настъпателния военен, политически и икономически натиск от страна на авторитарните сили; отбелязва със загриженост, че международната система е по-многополюсна и по-малко многостранна, при което конкуренцията замества сътрудничеството и търговията, а инвестициите, информацията и миграционните потоци все повече се използват като оръжие; предупреждава, че тази фрагментираност застрашава нашите стратегически интереси, сигурност, просперитет и единство и налага мобилизирането на нашите регионални и глобални партньорства и съюзи;

2. в този контекст призовава ЗП/ВП да разработи ориентирана към бъдещето ОВППС, която да преследва целите, посочени в следващите параграфи;

Формиране на основания на правила международен ред, който защитаваме

3. припомня, че основаният на правила международен ред защитава суверенитета и целостта на държавата, дава възможност за мирно разрешаване на спорове и гарантира, че властта се подчинява на закона, а не произтича от силата; изразява тревога, че основаният на правила международен ред е подложен на безпрецедентен натиск от вътрешна ерозия и външни нападки; предупреждава, че разрушаването му води до нестабилност и конфликти в световен мащаб, като по този начин отслабва собствената ни сигурност и просперитет;

4. подчертава, че незаконната и необоснована агресивна война на Русия срещу Украйна представлява безпрецедентна атака срещу европейския мирен ред след Втората световна война; припомня, че агресията на Русия трябва да претърпи неуспех и по този начин да сигнализира, че силата не е над закона, и да обезкуражи други да се опитват да оспорват границите с военни средства; поради това изисква незабавно и безусловно прекратяване на огъня, оттегляне на Русия от Украйна и връщане на всички незаконно отвлечени от Русия деца;

5. подчертава, че всяко мирно споразумение трябва да включва стабилни гаранции за сигурност за Украйна, да бъде договорено от избраното от нея ръководство и да има подкрепата на нейния народ; отправя предупреждение срещу неискрените предложения на Русия, целящи удължаване на войната, както и за това, че всяко решение, наложено от Русия или възнаграждаващо нейната агресия, би застрашило сериозно европейската сигурност;

6. настоятелно призовава Комисията активно да подкрепя механизмите на международното правосъдие и да гарантира търсенето на отговорност за военни престъпления и престъплението агресия; настоятелно призовава Комисията да предложи законодателство за използване на блокираните руски чуждестранни активи за възстановяването на Украйна;

7. подчертава, че агресията на Русия дестабилизира източното съседство на ЕС и води до разпространяване на отрицателните последици в Западните Балкани;

8. отново заявява, че ЕС и всички негови държави членки трябва да дават пример в утвърждаването на суверенитета и международното право; подчертава, че доверието в него и способността му да защитава своите граждани и жизненоважни интереси зависят от ангажимента му към основополагащите му принципи, като демокрацията, принципите на правовата държава и човешкото достойнство;

9. изразява дълбока загриженост относно настоящото състояние на хуманитарните норми и пренебрегването на защитата на цивилното население съгласно международното право в контекста на продължителните конфликти в Близкия изток; отново потвърждава ангажимента на ЕС по отношение на съществуването и сигурността на Държавата Израел и подчертава правото ѝ да се защитава при пълно зачитане на международното право; настоятелно призовава за провеждането на надежден политически процес, насочен към постигане на двудържавно решение въз основа на границите от 1967 г. и Йерусалим като споделена столица;

10. потвърждава ключовата роля на многостранните организации и регионалните форуми като незаменими платформи за разрешаване на конфликти и глобално

управление; предупреждава, че основаващите се на „минилатерализма“ формати пораждат риска глобалните норми да се фрагментират все повече, и изисква ЕС да балансира широка и приобщаваща концепция за мултилатерализъм в тясно сътрудничество със своите единомислещи партньори; призовава Комисията и ЗП/ВП да инициират многостранни инициативи, твърдо основаващи се на световните правила, за да се гарантират сигурността и просперитетът на Европа;

11. призовава ЗП/ВП да насърчава ефективно и стабилно демократично послание за противодействие на автократичния натиск, в тясно сътрудничество с държавите членки; насърчава по-големи инвестиции в стратегическата комуникация и борбата срещу външната намеса и манипулирането на информация;

12. насърчава извършването на годишни стратегически прегледи на заплахите за основания на правила международен ред, координирани от Европейската служба за външна дейност (ЕСВД) и последвани от активни мерки за предотвратяване на по-нататъшно подкопаване на многостранните норми;

Насърчаване на сътрудничеството въз основа на общи интереси

13. отново потвърждава, че външната дейност на ЕС изисква надежден, основан на ценности ангажимент; Настоятелно заявява обаче, че разчитането единствено на нормативна сила е недостатъчно; насърчава по-решително преследване на стратегическите цели на ЕС, като същевременно се използват партньорства и съюзи, основани на общи интереси;

14. насърчава ЗП/ВП да търси съобразени с нуждите политики, които да отговарят на очакванията на държавите членки и на държавите партньори, и бързо да постига резултати по политическите споразумения, като по този начин утвърждава ЕС като надежден стратегически фактор;

15. подчертава, че стабилното трансатлантическо партньорство със САЩ и Канада в рамките на НАТО продължава да бъде абсолютно необходимо и представлява ядрото на нашата европейска архитектура за сигурност; припомня, че за да бъде силен трансатлантически партньор, самият ЕС трябва да стане по-силен и по-способен, особено по отношение на собствената си отбрана и сигурност; признава, че понастоящем Съединените щати следват по-трансакционен подход по отношение на многостранното сътрудничество и европейската сигурност; подчертава в този контекст спешната необходимост ЕС и неговите държави членки да се стремят към стратегическа автономност и да инвестират в надеждни и достатъчни отбранителни способности; приветства задълбоченото сътрудничество с Канада и други единомислещи партньори за защита на споделените демократични ценности и глобалната стабилност;

16. приветства силното и конструктивно партньорство с Обединеното кралство; приветства съвместното изявление на лидерите на Обединеното кралство и ЕС от 19 май 2025 г. след срещата на високо равнище между Обединеното кралство и ЕС през 2025 г., в което се очертава структуриран диалог относно външната политика и политиката на сигурност; призовава за бързото му изпълнение;

17. приветства тесните отношения със западноевропейските държави, които не са членки на ЕС, и тяхното силно сътрудничество в областта на външната дейност на ЕС;

18. подчертава стратегическото значение на Западните Балкани и подкрепя надеждното политическо сътрудничество и сътрудничество в областта на сигурността по техния основан на заслуги път към интеграция в ЕС; подчертава, че бъдещето на Западните Балкани, Украйна и Молдова е в рамките на ЕС;

19. подчертава, че стратегическата роля на Турция като член на НАТО и сътрудничеството ѝ с ЕС са от основно значение за европейската стабилност и сигурност; изразява силна загриженост относно отстъплението от демокрацията в Турция; настоятелно призовава за незабавното освобождаване на лидера на опозицията Екрем Имамоглу;

20. подчертава стратегическото значение на Южен Кавказ; осъжда авторитарните тенденции на грузинското правителство; призовава Грузия да се върне към пътя към ЕС; подкрепя мирното споразумение между Армения и Азербайджан от август 2025 г.;

21. подчертава спешната необходимост от засилване на политическото и икономическото присъствие на ЕС в Централна Азия;

22. подчертава необходимостта от укрепване и задълбочаване на сътрудничеството на ЕС с държавите от Персийския залив в областта на миграцията, цифровата трансформация, сигурността и екологичния преход;

23. отново заявява, че мирният, стабилен и основан на правила Индийско-Тихоокеанския регион е от жизненоважен европейски интерес; насърчава изграждането на по-тесни връзки в областта на ОВППС с единомислещи партньори, по-специално Австралия, Нова Зеландия, Южна Корея и Япония;

24. счита, че ускоряването на милитаризацията на Китай, както и неговото военно и политическо партньорство с Русия и Северна Корея, представляват ключово геополитическо предизвикателство на 21-ви век; подчертава, че ЕС трябва да приеме многоизмерна стратегия, която съчетава принципна дипломация, насочена към отстояване на международното право, с икономически ангажимент, който защитава нашите интереси;

25. отбелязва, че геополитическите предизвикателства засилиха общите интереси на ЕС и Индия; подкрепя провеждането на среща на високо равнище между ЕС и Индия за стартиране на нова стратегическа програма;

26. настоятелно призовава ЗП/ВП и държавите членки да се съсредоточат върху развитието на по-силни двустранни партньорства с единомислещи африкански държави въз основа на принципа „повече за повече“, като същевременно се отстояват универсалните ценности на правата на човека и демокрацията; изразява съжаление относно отстъплението от демокрацията в редица африкански държави;

27. подчертава необходимостта от задълбочаване на ангажимента на ЕС с единомислещите държави в Латинска Америка и Карибския басейн;

28. подчертава нарасналото геостратегическо значение на Арктика и отново изтъква необходимостта от последователна и актуална политика на ЕС за Арктика;

29. призовава Комисията и ЕСВД да засилят структурираната ангажираност с регионалните организации, включително Асоциацията на народите от Югоизточна Азия, Африканския съюз, Общността на латиноамериканските и карибските държави и Съвета за сътрудничество в Персийския залив, с цел разработване на приобщаващи регионални структури за сигурност и координиране на многостранните политически отговори;

Установяване на неподлежащи на договаряне позиции, които разглеждаме като ненакърними

30. отново заявява, че външната дейност на ЕС е неотменимо обвързана с ценностите и принципите, залегнали в член 2, член 3, параграф 5 и член 21 от ДЕС;

31. припомня, че доверието в ЕС зависи от способността му да действа решително, когато защитава своите граждани и своите интереси; подчертава, че прагът за решителни действия следва да бъде съобщаван непрекъснато и трябва да включва недвусмислени отговори на тежки нарушения на правата на човека; подкрепя разширяването на режима на ЕС за санкции в областта на правата на човека от типа „Магнитски“, за да се обхванат системните репресии и корупцията;

32. насърчава по-задълбочената координация с Г-7 и други демократични партньори с цел съгласуване на действията в отговор на нарушенията на световните норми;

33. настоятелно призовава да се обърне по-голямо внимание на преследването на религиозни малцинства, включително християни; призовава защитата на свободата на вероизповеданието да бъде интегрирана във външната дейност на ЕС;

34. призовава ЕСВД и Комисията да разработят критерии за оценка на въздействието на санкциите на ЕС и редовно да предоставя актуална информация на Европейския парламент в това отношение;

Увеличаване на въздействието на външната дейност на ЕС, която изпълняваме

35. изразява съжаление, че глобалната видимост и политическото влияние на ЕС често не отговарят на неговия финансов и дипломатически отпечатък;

36. призовава ЗП/ВП да предложи последователна, стратегическа комуникационна стратегия, която да подчертава ползите от външната дейност на ЕС и е в основата на целите на ЕС; насърчава ЕСВД да засили политическото присъствие на ЕС в нашите държави партньори и да направи външната ни дейност по-достъпна за обществеността в тези държави;

37. призовава за засилено сближаване между дипломатическите служби на ЕС и на държавите членки с цел подобряване на полезните взаимодействия между „националните марки“ и посланията на ЕС в съответствие с подхода „Екип Европа“;

38. подчертава, че бюджетните ограничения представляват основна пречка пред повишаването на видимостта и въздействието на външната дейност на ЕС; призовава Комисията и ЕСВД да извършат истински процес на определяне на приоритетите, за да се определи къде външната дейност на ЕС може да осигури най-голяма политическа и стратегическа възвращаемост;

39. подчертава стратегическия потенциал на инициативата Global Gateway за увеличаване на присъствието и видимостта на ЕС в световен мащаб; приветства факта, че Комисията е отдала приоритет на изпълнението на проектите по тази инициатива;

40. припомня, че Европейският парламент играе ясно изразена роля за допълване на видимостта и въздействието на външната дейност на ЕС, като по този начин допълва усилията на дипломатическите служби на ЕС и на държавите членки;

41. припомня, че упражняването на бюджетната функция на Европейския парламент е неразривно свързано с функциите му по отношение на демократичния контрол и консултациите;

42. счита, че е необходим по-силен парламентарен контрол върху външната дейност на ЕС, включително редовен достъп до поверителна информация и структурирани диалози;

43. подчертава, че всеки повдигнат по-горе въпрос изисква подходящ отговор от страна на ЗП/ВП;

°

° °

44. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Европейския съвет, на Съвета, на Комисията, на заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност и на правителствата и парламентите на държавите членки.

ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ

Всяка година комисията по външни работи изготвя резолюция относно прилагането на общата външна политика и политика на сигурност (ОВППС) в отговор на доклада на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност до Европейския парламент. Настоящата резолюция оценява напредъка на ОВППС и предизвикателствата пред нея и представлява основна част от приноса на Европейския парламент за формирането на външната дейност на ЕС. Това е особено важно с оглед на засилените правомощия за контрол, предоставени на Европейския парламент съгласно Договора от Лисабон.

В настоящия доклад се разглеждат основните стратегически приоритети, които ръководят бъдещата посока на ОВППС, като се предлагат ясни насоки за изпълнителната власт на ЕС. В него се подчертава една ориентирана към бъдещето позиция чрез няколко основни принципа, за които Парламентът настоява да залегнат в основата на ОВППС:

а) Формиране на основания на правила международен ред, който защитаваме;

б) Насърчаване на сътрудничеството въз основа на общи интереси;

в) Установяване на неподлежащи на договаряне позиции, които разглеждаме като ненакърними;

г) Увеличаване на въздействието на външната дейност на ЕС, която изпълняваме.

В доклада подробно се разглежда всеки от тези приоритети.